

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจกับการตัดสินใจในกิจกรรม
การเกษตรและกิจกรรมการจัดการ เศรษฐกิจใน
ครัวเรือนของสตรีชนบทในจังหวัดเชียงใหม่
(The Socioeconomic Profile and Decision-
making of Rural Women on Agricultural
and Household Activities in Chiangmai.)

ชื่อผู้เขียน

นายสุรพล ดำริห์กุล

(Mr. Suraphol Damrithkul)

แผนกวิชา/คณะ

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ศิริชัย วัชรโพน

ปีการศึกษา

2526

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจ กับ การตัดสินใจในกิจกรรม
การเกษตรและกิจกรรมการจัดการ เศรษฐกิจในครัวเรือนของสตรีชนบทในจังหวัด
เชียงใหม่" นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและ
สังคมของสตรีชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ในด้านที่เกี่ยวกับ อายุ การศึกษา รายได้
จำนวนบุตร ระยะเวลาการสมรส พื้นที่ทำการเกษตร การเข้ากลุ่มสมาคมและการ
เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น 2) เพื่อทำความเข้าใจถึงการแสดงบทบาทในการ
ตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตรกรรมและกิจกรรมการจัดการ เศรษฐกิจในครัวเรือน
ของสตรีชนบท 3) เพื่อศึกษาให้รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจสังคม
และตัวแปรที่สำคัญ ๆ กับองค์ของการแสดงบทบาทการตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตร
และการตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตรกับการตัดสินใจในกิจกรรมการจัดการ
เศรษฐกิจในครัวเรือนของสตรีชนบท โดยการทดสอบทางสถิติใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-
square) และสถิติแกมมา (Gamma(C)) เพื่อหาความสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์
ตลอดจนทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปร

กลุ่มตัวอย่าง 150 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากภรรยาเกษตรกรในครอบครัว
เกษตรกรชนบทในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาดังกล่าวได้ช่วยชี้ให้เห็นลักษณะของการตัดสินใจในครอบครัวเกษตรกร
ชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ชายยังคงมีบทบาทและอำนาจในครอบครัวเป็นอย่างมากโดย
เฉพาะในกิจกรรมเกี่ยวกับการทำนาหาลิน สำหรับการตัดสินใจของสตรีในส่วนที่เกี่ยวกับ
กิจกรรมการเกษตรพบว่ามีระดับค่อนข้างน้อยมาก แม้กระทั่งในกิจกรรมการจัดการการเศรษฐกิจ
ในครัวเรือนซึ่งคาดหวังว่าควรที่สตรีชนบทจะมีการตัดสินใจมาก แต่ปรากฏว่าสตรีชนบทมีการตัดสินใจ
ในด้านนี้ไม่มากเท่าที่ควร แต่กลับเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างสามีและภรรยาเสียเป็นส่วนใหญ่

จากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ส่วนใหญ่ของปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะทางสังคม
เศรษฐกิจของสตรีชนบท ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร
พื้นที่ทำการเกษตร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของชุมชน
ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตรของสตรีชนบท
ในจังหวัดเชียงใหม่ มีเพียงตัวแปรเดียวคือ การศึกษาของคู่สมรสสตรีชนบทที่พบมีความสัมพันธ์
กันในทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญในระดับปานกลาง ($G = .45$) และทิศทางของความสัมพันธเป็น
ไปในเชิงบวก ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมุติฐาน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตรกับการตัดสินใจ
ในกิจกรรมการจัดการการเศรษฐกิจในครัวเรือนของสตรีชนบทในจังหวัดเชียงใหม่นั้น พบว่า
มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับปานกลาง ($G = -.60$) และทิศทางของความ
สัมพันธ์อยู่ในเชิงลบซึ่งตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

แม้ว่าในการศึกษาครั้งนี้จะไม่พบมีความสัมพันธ์เป็นส่วนใหญ่ที่จะชี้ให้เห็นว่ามี
ปัจจัยอะไรที่เป็นตัวกำหนดบทบาทการตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตรของสตรีชนบทในจังหวัด
เชียงใหม่ แต่การศึกษาครั้งนี้ก็นับได้ว่าเป็นประโยชน์และแนวทางนำในการศึกษาเกี่ยวกับ
การตัดสินใจดังกล่าวนี้ต่อไป